

Asia: VN/25324/2025

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi vesilain muuttamisesta ja luonnos valtioneuvoston asetukseksi vesitalousasioista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta (merituulivoima)

Lausunnonantajan lausunto

1. Kommenttinne 1 §:ään – soveltamisala ja merituulivoimahankkeen määritelmä.

-

2. Kommenttinne 2 §:ään – merituulivoimaa koskeva lupa (tarpeelliset lupamääräykset).

Sekä kommenttinne 3 §:ään – merituulivoimaa koskevan luvan voimassaolo (pidempi määräaika hankkeen toteuttamiseen ryhtymiselle).

-

3. Kommenttinne 4 §:ään – olennaiset tekniset vaatimukset (viittaukset rakentamislakiin).

-

4. Kommenttinne 5 §:ään – rakennustyön suorituksen valvonta (rakennuttajavalvonta ja valvontasuunnitelma, ulkopuolisen tarkastuksen riippumattoman ja pätevän asiantuntijan lausunnot).

Sekä kommenttinne 6 §:ään – lopputarkastus. Onko ehdotuksen mukainen rakennustyön valvonta talousvyöhykkeellä riittävä tai pitäisikö pitäisi säätää muista vaatimuksista?

-

5. Yleiset kommentit rakentamisen sääntelystä.

Onko ehdotuksen mukainen rakentamisen sääntely talousvyöhykkeellä tarkoituksenmukainen ja riittävä vai pitäisikö sääntely toteuttaa toisin?

Pitäisikö talousvyöhykkeen rakentamisessa olla samankaltaiset osapuolten vastuut ja tehtävät kuin rakentamislain 8 luvussa? Pitäisikö työnjohtajille ja suunnittelijoille olla rakentamislain 7 luvun mukaiset kelpoisuusvaatimukset ja kelpoisuuden toteaminen?

6. Kommenttinne 7 §:ään – purkamisvelvollisuus ja jälkitoimenpiteet. Miten purkamisvelvollisuudesta olisi tarkoituksenmukaisinta säätää?

Suomen Hyötytuuli Oy (SHT) kiittää mahdollisuudesta lausua vesilain muuttamisesta. Suomen Hyötytuuli on suomalainen tuulivoiman tuotantoyhtiö, jonka omistavat suurten suomalaisten kaupunkien omistamat energiayhtiöt. Suomen Hyötytuuli on rakentanut ja omistaa Suomen ensimmäisen merituulivoimalan (2010) ja maailman ensimmäisen vahvasti jäätävän meren merituulipuiston (2017).

Merituulivoiman sääntelyä luotaessa tulisi huomioida, että Suomeen rakennetaan merituulivoimaa markkinaehtoisesti. Jotta investoinnit merituulivoimaan mahdollistuvat, kustannuksia ei tulisi turhaan sääntelyllä nostaa vaan pikemminkin päinvastoin. Isot merituulivoimainvestoinnit tuovat tuloja valtiolle ja kunnille sekä mahdollistavat muita puhtaan energian suuria investointeja.

Ensisijaisesti lausuntomme on, että uuden lainsäädännön ei tulisi koskea takautuvasti aiemmin rakennettuja hankkeita, joiden suunnittelussa ei ole ollut mahdollista huomioida tietyntäsoista purkulaajuutta.

Toissijaisesti esitämme seuraavaa.

Suomen Hyötytuulen vuonna 2017 käyttöönotetussa Tahkoluodon merituulipuistossa on käytetty perustamistapana teräksestä valmistettua painovoimaista eli gravitaatioperustusta, joka on asennettu ruopatulle ja soralla tasatulle meren pohjalle. Teräspäristus on täytetty kiviaineksella tarpeellisen painon saavuttamiseksi. Perustuksen alapinta on laipan, joka on kiinnitetty perustuslieriöön. Alapinnan päälle ja ympärille on laskettu eri kokoisia kivenlohkareita eli niin kutsuttu eroosiosuojaus, jonka tarkoituksena on estää rakennekerrosten eroosio ajan saatossa. Alapinta on halkaisijaltaan perustuslieriötä suurempi ja ulottuu sen ulko- ja sisäpuolelle. Huomioitavaa on, että perustukseen ja asennettuihin kiviaineksiin kertynyt ympäröivää merenpohjaa vastaavaa kasvillisuutta ja eläimistöä, kuten sinisimpukkaa.

Lain tulisi mahdollistaa tuulivoimalan perustuksen merenpohjaan upotettavien ja jo rakentamisessa kiviaineksen alle jätettyjen osien (kuten alapinta ja osa perustuslieriöstä) jättäminen paikalleen, mikäli niiden poistaminen on kokonaisuutta arvioiden haitallisempaa kuin paikalleen jättäminen. Arvioinnissa otettaisiin huomioon muun muassa turvallisuus- ja ympäristöseikat. Esimerkiksi teräsrakenteiden purussa polttoleikkaaminen merenpohjan yläpuolelta ja pohjaan jäävien rakenteiden maisemointi kiviaineksin tulisi olla riittävä purkamis- ja jälkitoimenpide.

Purettavien kiviainesten määritelmää ei tule rajata vain eroosiosuojaukseen. Perustuksen alle jäävät, rakennekooltaan eroosiosuojausta pienemmästä kiviaineksesta rakennetut rakennekerrokset, jotka käytännössä ovat tasalaatuista kalliomursketta, poistaminen merituulivoimahankkeen purun yhteydessä ei ole missään määrin perusteltua, sillä poistaminen aiheuttaa paikalleen jättämiseen verrattuna huomattavan paljon vaikutuksia ympäristöön ja lisäksi poistamisen kustannus on merkittävän suuri. Löyhien maalajien ruoppaamisessa käytettävä tavanomainen kalusto ei sovellu työhön.

Pykälän muotoiluksi ehdotetaan terminologian täsmentämiseksi seuraavaa: ”Purkamisvelvollisuus ei kuitenkaan koske kiviaineita”.

Merikaapelien osalta ehdoton vaatimus poistaa merituulivoimapuiston sisäverkon kaapelit kokonaisuudessaan tulisi muotoilla löyhemmäksi tapauskohtaiseksi harkinnaksi tarkoituksena edellyttää kaapelien purkamistoimenpiteet kokonaisvaltaisen harkinnan perusteella tarkoituksen mukaisella tavalla. Tarkempi purkamissuunnitelma voitaisiin edellyttää purkamisluvan hakemisen yhteydessä siten, että siinä määritellään, missä laajuudessa kaapelit poistetaan. Siltä osin kuin kaapelien paikalleen jättäminen on ympäristön ja alueen muun käytön kannalta kokonaisuutena tarkastellen parempi vaihtoehto kuin kaapelien poistaminen kokonaan, tulisi luvan mahdollistaa tämä. Esimerkiksi kaapelien risteämät muiden toimijoiden kaapelien tai putkien kanssa on hankala purkaa aiheuttamatta vaurioitumisen riskejä kolmansien omaisuudelle. Näillä alueilla kaapelien katkaisu ja pohjaan jättäminen on mahdollisesti paras vaihtoehto. Lisäksi, jos kaapeli on upotettu tai suojattu kiviainekselle, on pohjaan jättäminen todennäköisesti ympäristön kannalta parempi vaihtoehto kuin niiden kaivaminen esiin ja purkaminen.

7. Kommenttinne 8 §:ään – purkamissuunnitelma.

-

8. Kommenttinne 9 §:ään – purkamisvakuus ja sen määrä.

-

9. Kommenttinne 10 §:ään – vakuuden asettaminen.

-

10. Kommenttinne 11 §:ään – vakuuden voimassaolo.

-

11. Kommenttinne 12 §:ään – vakuuden realisoiminen ja vapauttaminen.

-

12. Kommenttinne 13 §:ään – vakuuden hallinnoinnista perittävät maksut.

-

13. Kommenttinne vaikutusten arviointiin?

Onko joitakin olennaisia vaikutuksia jäänyt ottamatta huomioon?

-

14. Yleiset kommenttinne ja huomionne esitykseen.

-

15. Kommenttinne 10 a §:ään – talousvyöhykkeen merituulivoimahankkeen lupahakemuksessa esitettävät suunnitelmat ja selvitykset.

-

16. Kommenttinne 10 b §:ään – purkamissuunnitelman sisältö. Mitä tietoja purkamissuunnitelmassa pitäisi esittää?

-

17. Kommenttinne 10 c §:ään – purkamisvakuus.

**Miten purkamisvakuutta pitäisi kerryttää ja monessako osassa se olisi tarkoituksenmukaisinta asettaa?
Mihin mennessä vakuuden olisi viimeistään oltava kerrytettynä?**

-

Suuriniemi Miia
Suomen Hyötytuuli